

Łódź, dnia 23 marca 2020 r.

WUOZ-ZRR.5140.57.2020.PU

Za zwrotnym
potwierdzeniem odbioru

ZAWIADOMIENIE

Na podstawie § 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz.U. z 2011 r. Nr 113, poz. 661, ze zm.), Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków zawiadamia o zamiarze włączenia do wojewódzkiej ewidencji zabytków karty ewidencyjnej obiektu nieruchomego niewpisanego do rejestru zabytków, sporządzonej dla budynku dawnej stolarni mechanicznej i ręcznej firmy „Bracia H. i A. Schwartz”, usytuowanego w Łodzi przy ul. Henryka 8 (opr. P. Ugorowicz, WUOZ w Łodzi, marzec 2020 r.).

Przedmiotowy budynek dotychczas nie był objęty ochroną konserwatorską. Budynek dawnej stolarni mechanicznej i ręcznej został wzniesiony w 1922 r. na terenie tartaku i składu drewna prowadzonego przez firmę „Bracia H. i A. Schwartz”, należącej do Helmuta i Arnolda Schwartz. Tartak braci Schwartz został założony ok. 1920 r. W okresie międzywojennym były to jedne z największych zakładów obróbki drewna w południowej części Łodzi, obejmowały rozległy obszar kilku posesji położonych wzdłuż ul. Henryka, na odcinku od ul. Rzgowskiej do ul. Tuszyńskiej, na którym usytuowane było przeszło 20, głównie drewnianych budynków (m.in. składy drewna, magazyny, stajnia, garaże, budynek mieszkalny, obiekty gospodarcze i socjalne), tartak posiadał również własną bocnicę kolejową prowadzącą do pobliskiej stacji Łódź-Chojny. Opiswany budynek fabryczny został wzniesiony dwuetapowo, w pierwszej jako stolarnia mechaniczna, jednopiętrowa z poddaszem oraz częściowym podpiwniczeniem (pomieszczenie transmisji), zbudowana na podstawie projektu zatwierdzonego przez Inspekcję Budowlaną w maju 1922 r. Następnie, w sierpniu 1922 r., władze budowlane zatwierdziły projekt nadbudowy istniejącego budynku o dwa piętra i poddasze, gdzie przewidziano dodatkowe pomieszczenia dla stolarni ręcznej. Plan budowy oraz plan nadbudowy zostały sporządzone przez tego samego architekta, którego nieczytelny podpis widnieje na zachowanej, archiwalnej kopii dokumentacji projektowej (D. Zreberberg?). W okresie powojennym przedsiębiorstwo jako opuszczone mienie polskie, zostało przejęte na własność Skarbu Państwa i oddane w zarząd Tomaszowskiej Fabryki Tektury, następnie Łódzkich Zakładów Wytwarzania Papierowych. Jest to obiekt trzypiętrowy z poddaszem, w części podpiwniczony, o ścianach zewn. i wewn. murowanych z cegły ceramicznej, pełnej, na zaprawie wapienno-cementowej, zewnętrznie otynkowany, przykryty dachem dwuspadowym o konstrukcji drewnianej, krytym papą, założony na rzucie prostokąta zbliżonego do kwadratu. W narożniku płd.-wsch. budynku zlokalizowana jest pięciokondygnacyjna wieża z nadbudówką mieszczącą klatkę schodową oraz, w górnej partii, zbiornik p.poż. o konstrukcji stalowej. We wnętrzu budynku znajdują się stopy drewniane, skrzynkowe, belki stropowe oparte są na ścianach zewn. oraz czterech rzędach drewnianych ram, 2- i 3-traktowych, podłogi deskowe, w obrębie klatki schodowej biegi są betonowe zaś spoczniki schodów - stalowo-ceramiczne, odcinkowe. Tynkowane elewacje otrzymały ramowy podział, skromny, użytkowy wystrój, nawiązuje w uproszczonej, zmodernizowanej postaci do form historycznych. Elewacja posadowiona w pierzei ul. Henryka, została zwieńczona trójkątnym szczytem z okulusem w strefie centralnej. Otwory okienne i drzwiowe (a także blendy okienne) zostały zamknięte łukiem odcinkowym, pod oknami umieszczono szerokie gzymsy podokienne o prostej formie. W elewacjach bocznych znajduje się stolarka okienna pochodząca z różnego okresu, w większości są to typowo fabryczne, pojedyncze okna wielopolowe o podziale kratowym (pierwotne – drewniane oraz wtórne – ślusarskie). Budynek stanowi cenny w skali lokalnej przykład architektury poprzemysłowej, który z uwagi na nieliczne przekształcenia cechuje znaczny stopień autentyczności substancji i formy.

Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego w Łodzi pismem z dnia 4 grudnia 2018 r., w związku z prowadzonym postępowaniem dotyczącym stanu zachowania przedmiotowego budynku, zwrócił się z wnioskiem o rozważenie możliwości jego objęcia ochroną konserwatorską. Na podstawie przeprowadzonego postępowania Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków dokonał rozpoznania walorów zabytkowych przedmiotowego budynku, w tym analizy jego wartości historycznych, artystycznych i naukowych, przeprowadzono wizję lokalną obiektu, a także pozyskano i przeanalizowano dokumentację dotyczącą aktualnego stanu technicznego zachowania budynku, przekazaną przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Łodzi (ekspertyzy techniczne dotyczące stanu zachowania budynku sporządzone w styczniu oraz w listopadzie 2018 r.). Na podstawie zgromadzonych materiałów stwierdzono, iż budynek prezentuje walory zabytkowe, które uzasadniają jego włączenie do wojewódzkiej ewidencji zabytków.

ŁÓDZKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW
Aleksandra Stępień

Otrzymują:

1. Pani Anna Staniszevska,
2. Pan Adam Staniszevski,
3. Gmina Miasto Łódź, ul. Piotrkowska 104, 90-926 Łódź
4. a/a

Do wiadomości:

5. Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego w Łodzi, ul. Traugutta 25, 90-113 Łódź
6. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Łodzi, ul. Warecka 3, 91-202 Łódź
7. Biuro Architekta Miasta Oddział Ochrony Dziedzictwa i Estetyki Miasta UML,
ul. Piotrkowska 104, 90-926 Łódź

Sprawę prowadzi: Piotr Ugorowicz, główny specjalista, Wydział Zabytków Ruchomych i Rejestru Zabytków, tel. /42/ 635 80 06.